

LAURAS KALINKAS PIEMIŅAI

09.11.1939–19.08.2012

2012. gada 19. augustā mūžībā aizgāja Laura Kalinka — žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” bijusī galvenā redaktore (1991–1993), personība, kura ir paliekami ietekmējusi Latvijas zinātnes un Zinātņu akadēmijas veidolu.

Laura Kalinka dzimusi 1939. gada 9. novembrī Rīgā jurista un skolotājas ģimenē. Pēc Latvijas Valsts universitātes Filoloģijas fakultātes absolvēšanas 1965. gadā viņa sāka strādāt Latvijas Enciklopēdiju redakcijā, kur darbojās līdz 1974. gadam. Taču viņas grāmatizdevējas talants un profesionālisms visspilgtāk izpaudās, strādājot par Zinātņu akadēmijas Redakciju un izdevējdarbības padomes zinātnisko sekretāri no 1974. gada līdz 1983. gadam. Publicēšanai iesniegto darbu izvērtēšanu un tālāko virzīšanu izskatīšanai Padomes sēdēs un izdošanai izdevniecībā “Zinātne” viņa veica atbildīgi un radoši, īpaši meklējot un atbalstot spējīgus autorus. Laura Kalinka

bija akadēmiķa Viļa Samsona vadītās Padomes faktiskā darbības organizatore un daudzu jauninājumu rosinātāja. Kā satura, tā formas ziņā vērtīgs bija 1981. gadā Lauras Kalinkas sagatavotais un izdots populārzinātniskais prospekts par Latvijas Zinātņu akadēmiju, tās zinātniekiem, pētījumu virzieniem un galvenajiem sasniegumiem. Pēc Lauras Kalinkas ierosmes tika izveidotas un izdotas vairākas populārzinātnisku grāmatu sērijas — “Zinātne šodien”, “Daba un mēs”, “Latvijas PSR arhitektūras un mākslas pieminekļi”, “Apvārsnis”. Grāmatu sērijā “Romāns — pagātnes liecinieks” tika iekļauti padomju varas agrāk aizliegto pirmskara Latvijas rakstnieku darbi. Lauras Kalinkas idejas viltība bija tā, ka darbam tika pievienoti zinātniski komentāri, kas “skaidroja” darba saturu.

Divus gadus (1984–1985) Laura Kalinka bija Latvijas Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas galvenā redaktore un pārvaldes priekšiece, bet no 1986. gada līdz 1990. gadam — Zinātņu akadēmijas Fundamentālās bibliotēkas (dibināta 1524. gadā) vecākā zinātniskā līdzstrādniece un zinātniskā sekretāre. Šajā laikā populāri kļuva viņas organizētie neformālā “Misiņa kluba” pasākumi — ar aktuāliem priekšlasījumiem un diskusijām pirmsatmодas gaisotnē.

1990. gadā, kad Latvijas zinātne jau bija nobriedusi pārmaiņām, Laura Kalinka atgriezās darbā Zinātņu akadēmijā par Redakciju un izdevējdarbības padomes zinātnisko sekretāri. Viņa organizēja vairākas diskusijas par šo pārmaiņu optimālo virzību un mērķiem, diskusiju saturu publicējot žurnālā “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis”. Pēc gada Laura Kalinka tika iecelta par “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstu” galveno redaktori žurnā-

lam izšķirīgā laika posmā. Tā bija viņa, kas ierosināja un īstenoja žurnāla sadalīšanu divās sērijās — *A* un *B*, deva žurnāla jaunu noformējumu un satura izkārtojumu.

1993. gada septembrī Laura Kalinka pārgāja strādāt datorzinātņu firmā “Dati”, darbojās arī kā autore un redaktore datorzinātņu izdevumos, žurnālā “Datorpasaule” u. c. 1998. gadā ar Sorosa fonda–Latvija atbalstu Laura Kalinka uzsāka unikālu interneta projektu “Virtuālā enciklopēdija: Latvijas ļaudis”. (Līdz 2011. gadam tā nosaukums bija “Latvijas ļaudis uz 21. gadsimta sliekšņa”.) Pakāpeniski tā īstenošanas gaitā ir uzkrāti vairāk kā trīs tūkstoši dzīvesstāstu. Vairums dzīvesstāstu iegūti, pateicoties Lauras Kalinkas organizatores prasmēm un lauku un mazo pilsētu skolu skolotājiem, šo skolu novadpētniekiem. Tika pierakstīti nozīmīgu Latvijas cilvēku dzīvesstāsti ne tikai savā novadā, bet arī visā pasaulē. Interneta vietnes adrese — www.gramata21.lv.

Internetu Laura Kalinka uzskatīja un izmantoja kā instrumentu Latvijas kultūras apzināšanai. Ap minēto virtuālo enciklopēdiju viņa īstenoja dažādus projektus un konkursus, iesaistīja tajos skolas, sabiedriskās un valsts organizācijas. Dažu šo projektu un konkursu uzskaitījums: “20. gadsimta mantojums (izcilo novadnieku dzīvesstāsti inter-

netā)”; “Ar Triju Zvaigžņu ordeni vai ordeņa Goda zīmēm apbalvoto personu oficiālās biogrāfijas”; “Pār deviņi novadiņi (labāko novadnieku biogrāfiju kolekcijas)”; “Mēs Latvijai, Latvija mūsos”; “Godinām Latvijas valsts atjaunotājus”; “Tēvu tēvi laipu lika (Latvijas Republikas nodibināšanas 90. gadskārtas atcerei)”; “Zenta Mauriņa Eiropas kultūru dialogā (saistībā ar rakstnieces 110. gadskārtu)”; “Trešās atmodas dalībnieki”; “Bariņkāžu dalībnieki” u. c.

Lauras Kalinkas radošajā dzīvē visos tās posmos var saskatīt vairākus viņas īpašus talantus: spējīgu un radošu cilvēku meklēšana un atbalstīšana, savu vispusīgo zināšanu izmantošana, diskusiju organizēšana, Latvijas vērtību apzināšana un popularizēšana.

Latvijas zinātnē un arī žurnāla “Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis” hronikā Laura Kalinka paliks kā daudzu jaunievedumu ideju autore un īstenoātāja, spēcīga un prasīga personība. Viņas dzīves moto bija: “Man šķiet, ka zinātne ir vienīgās kāpnes, kas ved uz bezgalību. Un tuvojies bezgalībai ir vienīgais, kam vērts ziedot savu mūžu.”

**Jānis Stradiņš
Kurts Švarcs
Gunārs Daija
Jānis Kristapsons**